

Kaimo plėtros finansinių priemonių fondo, skirto Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano, finansinėms priemonėms administruoti, finansavimo sąlygų aprašo 2 priedas

JAUNŲJŲ ŪKININKŲ ĮSIKŪRIMO FINANSINĖS PRIEMONĖS SCHEMA

Pagrindiniai elementai	Paiškinimas
1. Teisinis pagrindas	1.1. 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/2039, 58–62, 68 straipsniai; 1.2. 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2022/648, 73, 75 straipsniai; 1.3. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas, patvirtintas 2022 m. lapkričio 21 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2022) 8272 (toliau – Strateginis planas); 1.4. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – SP administravimo taisyklės); 1.5. Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir

Pagrindiniai elementai	Paiškinimas
	atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) (toliau – Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės).
2. Finansinės priemonės rūšis	Pasidalytos rizikos paskolų priemonė (toliau – Priemonė), kuri pagrįsta skolinimo principu ir kurią įgyvendindamas (-i) atrinktas (-i) finansų tarpininkas (-ai) turės suformuoti Priemonės portfelį. Šiai Priemonei įgyvendinti naudojamos Strateginio plano ir finansų tarpininko privačios lėšos. Prie kiekvienos į Priemonės portfelį įtraukiamos paskolos finansų tarpininkas turės prisidėti ne mažesne kaip 40 proc. savo privačių lėšų dalimi. Tokia pat proporcija, atitinkančia finansų tarpininko indėlį, bus pasidalijama Priemonės portfelio negrąžinimo rizika.
3. Priemonės biudžetas	3.1. Strateginio plano lėšos, kurios skirtos paskoloms teikti ir Fondo valdytojo ir finansų tarpininko (-ų) valdymo išlaidoms dengti bei (ar) valdymo mokesčiui mokėti. Skiriama Strateginio plano lėšų dalis – 19 940 000, 00 Eur. Strateginio plano lėšų dalis, atsižvelgiant į rinkos poreikius, Priemonės įgyvendinimo laikotarpiu gali būti tikslinama (didinama arba mažinama); esant rinkos poreikiui, Priemonės tęstiniam įgyvendinimui gali būti naudojamos pagal paskolų sutartis grįžusios lėšos (paskolų grąžinimai); 3.2. Finansų tarpininkų, atrinktų Priemonei valdyti, lėšos. Prie kiekvienos pagal Priemonę išduodamos ir į Priemonės portfelį įtraukiamos paskolos finansų tarpininkas prisidės ne mažesne kaip 40 proc. savo lėšų suma.
4. Įgyvendinimo teritorija	Priemonė įgyvendinama visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Galutiniams gavėjams, kurių registracijos vieta yra Sostinės regionas, gali būti suteikta ne daugiau kaip 20 proc. Priemonės lėšų.
5. Priemonės tikslas	Skatinti jaunųjų ūkininkų, siekiančių užsiimti žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) perdirbimu, ypač kuriančių didesnę pridėtinę vertę generuojančius ūkius, įsikūrimą ir taip paspartinti sklandžią kartų kaitą Lietuvos žemės ūkio sektoriuje.
6. Įgyvendinimo struktūra	Priemonė įgyvendinama per Fondą, kurio paskirtis – finansinių priemonių žemės ūkio sektoriuje įgyvendinimas. Fondo valdytojas atrinks finansų tarpininką (-us), kuris (-ie) išskolins lėšas galutiniams gavėjams pagal sutartyje su Fondo valdytoju nustatytas sąlygas ir terminus.
7. Valstybės pagalba	Priemonė neturi valstybės pagalbos elementų, t. y. finansų tarpininkui bus skiriamas rinkos standartus atitinkantis atlygis, o finansų tarpininkas galutiniams gavėjams perduos visą finansinę naudą.

Pagrindiniai elementai	Paaiškinimas
8. Priemonės įgyvendinimo trukmė	Priemonės lėšų skolinimo laikotarpis visais atvejais negali būti ilgesnis nei iki 2029 m. gruodžio 31 d. Iki šio termino Priemonei skirtas finansavimas turi būti panaudotas galutiniams gavėjams išduodant paskolas.
9. Galutiniai gavėjai (toliau – Paskolos gavėjai)	Finansų tarpininkas Priemonės lėšas gali skolinti jauniems ūkininkams, atitinkantiems žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 patvirtintų Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių (toliau – SP Administravimo taisyklės) 5 punkte nurodytus reikalavimus, kurie pirmą kartą steigiasi žemės ūkio valdoje ir ūkyje kaip valdos ir ūkio valdytojai (juridinio asmens atveju – kurie pirmą kartą steigiasi žemės ūkio valdoje). Jaunojo ūkininko įsisteigimo diena yra ūkio įregistravimo pareiškėjo vardu arba valdos įregistravimo pareiškėjo vardu diena, t. y. ta diena, kuri yra iš šių dienų ankstesnė (juridinio asmens atveju – valdos įregistravimo pareiškėjo vardu diena).
10. Paskola gali būti teikiama, kai Paskolos gavėjas atitinka šias sąlygas ir reikalavimus: 10.1. Paskolos gavėjas atitinka bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, nurodytus SP Administravimo taisyklių 124 punkte, ir nepatenka į SP Administravimo taisyklių 125 punkte nurodytas paramą ribojančias sąlygas, jei Strateginio plano priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ įgyvendinimo taisyklėse nenurodyta kitaip; 10.2. Paskolos gavėjo ūkis ir valda (juridinio asmens atveju – valda) paraiškos pateikimo metu yra įregistruoti ne anksčiau kaip prieš 24 mėnesius iki paraiškos paskolai pateikimo. Paskolos gavėjo valda negali būti perregistruota iš sutuoktinio. Paskolos gavėjo valda gali būti sudaryta iš sklypų, kurie buvo sutuoktinio valdoje, jei šiems sklypams nebuvo skirta parama pagal Strateginio plano intervencinę priemonę	Paskolos gavėjų atitiktį šiame punkte nurodytoms tinkamumo sąlygoms ir reikalavimams įvertina Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA). Atlikusi įvertinimą NMA per 5 darbo dienas finansų tarpininkui pateikia raštą, patvirtinantį Paskolos gavėjo atitiktį tinkamumo sąlygoms bei reikalavimams ir, finansų tarpininkui paprašius, atitiktį patvirtinančius Paskolos gavėjo dokumentus.

Pagrindiniai elementai	Paaiškinimas
„Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ ir pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“; 10.3. Paskolos gavėjo produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis (toliau – VED) paraiškos teikimo metu yra ne didesnis kaip 70 000 Eur bei VED potencialas (planuojamas žemės ūkio valdos ekonominis dydis) paraiškos pateikimo metu ne mažesnis kaip 12 000 Eur ir ne didesnis kaip 70 000 Eur. VED skaičiuojamas pagal Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-382 „Dėl Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; 10.4. Paskolos gavėjas kaip fizinis ar juridinis asmuo, ar juridinio asmens dalyvis, vienasmenis valdymo organas, kolegialaus valdymo organo narys nėra gavęs paramos jaunojo ūkininko įsikūrimui pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ūkio ir verslo	

Pagrindiniai elementai	Paaiškinimas
plėtra“ veiklos sritį „Parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui“; 10.5. Paskolos gavėjas atitinka privataus savarankiško juridinio asmens, atitinkančio labai mažos, mažos ar vidutinės įmonės sąlygas, nustatytas Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (taikoma, kai pareiškėjas yra juridinis asmuo); 10.6. Paskolos gavėjas kartu su paraiška paskolai pateikia verslo planą, atitinkantį šiuos reikalavimus: 10.6.1. verslo planas parengtas pagal Strateginio plano intervencinės priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro įsakymu, priede nustatytą formą; 10.6.2. verslo plane suplanuotos investicijos yra būtinos projektui įgyvendinti ir numatytai veiklai vykdyti, realiai suplanuotos ir pagrįstos, jos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų Europos Sąjungos fondų, kitų Europos Sąjungos finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos ar nacionalinių lėšų; 10.6.3. verslo plane numatytos investicijos yra skirtos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktų (išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus) pirminei gamybai ir valdoje pagamintiems ir (arba) užaugintiems produktams perdirbti,	

Pagrindiniai elementai	Paaiškinimas
įskaitant pirminį perdirbimą. Perdirbimo proceso metu gautas galutinis produktas turi būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo produktas.	
11. Paskolų teikimo sąlygos	11.1. Paskola skiriama Paskolos gavėjo žemės ūkio produktų gamybos veiklai pradėti ir valdoje pagamintiems ir (arba) užaugintiems produktams perdirbti, įskaitant pirminį perdirbimą; 11.2. Paskola skiriama Paskolos gavėjo verslo plane numatytoms išlaidoms, kurios gali apimti investicijas į materialųjį ir nematerialųjį turtą, biologinio turto įsigijimą, neužstatytos ir užstatytos žemės pirkimą, taip pat apyvartinį kapitalą, finansuoti; 11.3. Paskolos gavėjui gali būti suteikta tik viena paskola pagal Priemonę; 11.4. Paskola suteikiama ne ilgesniam kaip 60 mėnesių laikotarpiui. Paskolos sutartyje gali būti numatytas paskolos grąžinimo atidėjimo terminas. Paskolos grąžinimo atidėjimo terminu nėra prailginamas šiame papunktyje nustatytas paskolos terminas; 11.5. Paskolos dydis negali viršyti 100 000 Eur ir turi būti laikomasi 11.6.1 papunktyje nurodyto apribojimo; 11.6. Paskolų gavėjų lygmeniu paskola gali būti derinama su įsikūrimo išmoka, teikiama pagal Strateginio plano intervencinę priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ (toliau – Įsikūrimo išmoka). Kai Paskolos gavėjas tam pačiam verslo planui įgyvendinti gauna Įsikūrimo išmoką ir paskolą: 11.6.1. bendra finansavimo, teikiamo Įsikūrimo išmokos ir paskolos formomis, suma turi neviršyti 100 000 Eur, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/2115 75 straipsnyje; 11.6.2. vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnio 7 dalimi, kartu sudėjus abi finansavimo formas, konkrečioms išlaidoms finansuoti negali būti skirta daugiau kaip 100 procentų šių išlaidų dydžio sumos; 11.7. Paskolos palūkanos skaičiuojamos tik finansų tarpininkų daliai. Palūkanų norma finansų tarpininkų lėšų daliai, atsižvelgiant į rinkos sąlygas, nustatoma finansų tarpininkų atrankos sąlygose. 11.8. Paskolos lėšos Paskolos gavėjui turi būti išmokėtos ne vėliau kaip iki 2029 m. gruodžio 31 dienos;

Pagrindiniai elementai	Paiškinimas
	11.9. Suteikęs Paskolą, finansų tarpininkas iškart po Fondo valdytojo pareikalavimo patikros (audito) tikslais turi pateikti paskolos panaudojimą pagal paskirtį pagrindžiančius dokumentus, įskaitant, bet neapsiribojant sutartimis ar mokėjimo nurodymais, pagal kuriuos buvo apmokėta tiekėjams ir (ar) rangovams už įsigyjamą turtą ir (ar) teikiamas paslaugas, finansų tarpininko sąskaitų išrašus apie paskolos lėšų išdavimą, sąskaitas faktūras, finansų tarpininko mokėjimo pavedimus ir (ar) kitus dokumentus; 11.10. Už paskolos panaudojimą pagal paskolos sutartyje nurodytą paskirtį atsakingas Paskolos gavėjas. Jei nustatoma, kad Paskolos gavėjas pateikė neteisingą informaciją ir (ar) dokumentus ir (ar) nuslėpė informaciją, turinčią reikšmės paskolos suteikimui ir (ar) lėšų pagal paskolos sutartį išmokėjimui, Paskolos gavėjas privalo grąžinti visas neteisėtai gautas paskolos lėšas su paskolos sutartyje nustatytais palūkanomis.
12. Paskolos lėšų netinkamas panaudojimas	Paskolos lėšos negali būti naudojamos: 12.1. Paskolos gavėjo išlaidoms, kurios nesusijusios su Paskolos gavėjo verslo plano įgyvendinimu; 12.2. Paskolos gavėjo ar kito ekonominę veiklą vykdančio subjekto esamiems finansiniams išpareigojimams refinansuoti ar jam restruktūrizuoti, kitoms paskoloms (jų daliai) ir (ar) jų palūkanoms finansuoti, ir (ar) kitiems mokėjimams, kylantiems iš paskolų sutarčių, finansuoti; 12.3. Išlaidoms, kurioms skiriama dotacija, apmokėti, kaip nurodyta Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių 53 punkte; 12.4. Paskoloms, kurių suteikimo metu investicijos yra fiziškai užbaigtos arba visiškai įgyvendintos, teikti, kaip nurodyta Finansinių priemonių išlaidų tinkamumo finansuoti rekomendacijose; 12.5. Išlaidoms, kurios jau buvo anksčiau finansuotos (apmokėtos) iš Europos Sąjungos fondų, kitų Europos Sąjungos finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos ar nacionalinių lėšų, dėl kurių lėšos tam tikroms išlaidoms dengti būtų skiriamos ne vieną kartą.
13. Paskolos administravimo mokesčiai	Paskolos gavėjo finansų tarpininkui mokami paskolos administravimo mokesčiai negali būti didesni nei 2 proc. nuo paskolos sumos, tačiau bendra paskolos administravimo mokesčių suma, kurią iš viso Paskolos gavėjas turi sumokėti už Paskolą, negali būti mažesnė kaip 150 Eur ir didesnė kaip 2 000 Eur.
14. Finansinės priemonės valdymo mokestis	Finansų tarpininkui gali būti mokami valdymo mokesčiai, kurie nustatomi Fondo valdytojo ir finansų tarpininkų pasirašytoje sutartyje dėl Priemonės įgyvendinimo. Remiantis Reglamento

Pagrindiniai elementai	Paaiškinimas
	<u>(ES) 2021/1060</u> 68 straipsnio 4 dalimi, valdymo mokestis apskaičiuojamas pagal veiklos rezultatais grindžiamus kriterijus ir negali viršyti kaip 5 proc. visos Strateginio plano įnašų, sumokėtų galutiniams naudos gavėjams kaip paskolos, sumos.
15. Paskolos grąžinimo užtikrinimas	Paskolos gavėjai, kuriems suteikiama investicinė paskola, gali įkeisti tik ilgalaikį materialųjų turtą, įsigytą Paskolos lėšomis. Paskolos gavėjai, kuriems suteikiama apyvartinė paskola, gali pasirašyti vekselį Paskolos sumai. Finansų tarpininkas negali reikalauti iš Paskolos gavėjų jokių kitų (papildomų) užtikrinimo priemonių.
16. Lėšų susigrąžinimo veiksmai	16.1. Finansų tarpininkas, vadovaudamasis vidaus gairėmis ir procedūromis, imasi lėšų susigrąžinimo veiksmų dėl kiekvienos nesugrąžintos paskolos, finansuotos pagal Priemonę. Finansų tarpininkui išieškojus iš Paskolos gavėjo, negrąžinusio paskolos ar jos dalies, skolą bei realizavus visas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones, numatytas paskolos sutartyje, išieškotos lėšos, atėmus iš jų skolos išieškojimo vykdymo procese patirtas išlaidas ir ne daugiau kaip 90 kalendorinių dienų priskaičiuotas nesumokėtas palūkanas, yra paskirstomos Fondo valdytojui ir finansų tarpininkui proporcingai jų prisiimtiems įsipareigojimams, t. y. pagal rizikos pasidalijimo proporciją: ne daugiau kaip 60 proc. Fondo valdytojui ir ne mažiau kaip 40 proc. finansų tarpininkui. Jei finansų tarpininkui įvykdžius skolos išieškojimą iš Paskolos gavėjo bei realizavus visas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones, numatytas paskolos sutartyje, išieškotos lėšos nepadengia skolos, finansų tarpininkas ir Fondo valdytojas likusią skolos dalį nurašo. Finansų tarpininkas, priėmęs sprendimą toliau nebevykdyti skolos išieškojimo, sprendimą pagrindžiančius dokumentus kartu su priimtu sprendimu privalo pateikti Kontroliuojančiojo fondo valdytojui; 16.2. Skolos nėra išieškomos ar vykdomas skolos išieškojimas sustabdomas ir skolos nurašomos, jeigu: 16.2.1. nėra fizinio asmens, į kurį būtų galima nukreipti išieškojimą, ir jo teisių ir pareigų neperėmė kitas asmuo. Ši aplinkybė įrodoma Fondo valdytojui pateikiant Lietuvos Respublikos antstolio rašytinę pažymą; 16.2.2. skolos nepavyko išieškoti fizinio asmens bankroto proceso metu. Ši aplinkybė įrodoma Fondo valdytojui pateikiant Lietuvos Respublikos teismo, nagrinėjančio fizinio asmens bankroto bylą, nutartį, kuria užbaigiama bankroto byla; 16.2.3. juridinis asmuo pasibaigia ir jo įsipareigojimų neperima kitas asmuo, taip pat nėra kito asmens, į kurį būtų galima nukreipti išieškojimą. Ši aplinkybė įrodoma Fondo valdytojui pateikiant Lietuvos Respublikos antstolio rašytinę pažymą ir (ar) kitą informaciją iš juridinio asmens nemokumo proceso; 16.2.4. nėra Paskolos gavėjo turto, į kurį būtų galima nukreipti išieškojimą, ir yra realizuotos visos prievolių įvykdymo

Pagrindiniai elementai	Paaiškinimas
	užtikrinimo priemonės, numatytos paskolos sutartyje. Ši aplinkybė įrodoma Fondo valdytojui pateikiant Lietuvos Respublikos antstolio rašytinę pažymą, patvirtinančią, kad pažymos išrašymo dieną ir ne mažiau kaip 6 kalendorinius mėnesius iki tos dienos nėra realizuotino turto; 16.2.5. įkeistas turtas yra sunaikintas ar dingęs. Ši aplinkybė įrodoma Fondo valdytojui pateikiant dokumentus, pagrindžiančius, kad buvo kreiptasi į ikiteisminio tyrimo įstaigą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo dėl turto pasisavinimo / iššvaistymo, vagystės ar kt. nusikalstamų veikų, ikiteisminio tyrimo įstaigos priimtus nutarimus ir kt.
17. Informacijos ir ataskaitų teikimas	Finansų tarpininkas ne rečiau kaip kas ketvirtį Fondo valdytojui turi teikti standartinės formos ir apimties informaciją. Ataskaitoje turi būti pateikiama informacija apie šių rodiklių reikšmes: finansuojamų paskolų skaičius, finansuojamų paskolų lėšų sumos, finansuojamų paskolų priskyrimas regionui (Sostinės arba Vidurio ir Vakarų Lietuvos), laikantis SP Administravimo taisyklėse nustatytos išlaidų priskyrimo regionui tvarkos, negrąžintos paskolos (skaičius ir lėšų sumos), grąžintos lėšos ir pajamos. Ataskaitoje pateikiama informacija turi būti detalizuojama paskolų lygmeniu. Apie sprendimus išduoti paskolas, kurios Paskolų gavėjų investicijų lygmeniu yra derinamos su Įsikūrimo išmoka, finansų tarpininkas Kontroliuojančiojo fondo valdytojui turi pranešti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo išduoti paskolą dienos.
18. Kitos sąlygos	Įgyvendinant Priemonę turi būti laikomasi visų viešinimo vykdymo, audito atlikimo, pažeidimų tyrimo, dokumentų saugojimo ir kitų reikalavimų, nustatytų Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklėse.